

In Memoriam Gerrie van der Stoel

“Misschien word ik wel 100” zei mijn moeder afgelopen zomer verbaasd tegen mij. Ze heeft de 100 niet gehaald, maar ze is op 28 februari wel 98 jaar geworden. Een indrukwekkende leeftijd. Dat vond ze zelf ook.

Ze is overleden na een lang en rijk gezegend leven. Zo staat het op de kaart. Het was ook een veelbewogen leven.

Mijn moeder werd geboren op 28 februari 1917 op een boerderij in Leiderdorp. Ze was het 6^e kind van de twaalf kinderen van Arie Roest en Elisabeth Wingelaar. De boerderij stond een eind buiten het dorp en de kinderen moesten ruim een half uur lopen naar school. In de winter tweemaal per dag, in de zomer viermaal, omdat mijn moeder zó'n hekel aan overblijven had, dat ze dat er graag voor over had.

Mijn moeder kon goed leren en mocht naar de mulo in Leiden. Ze koos er echter voor om dat niet te doen, omdat ze bang was dat ze dan buiten de dorpsgemeenschap zou komen te staan. Ze volgde daarom de zogenaamde 7^e klas en ging daarna meehelpen op de boerderij, een melkveebedrijf, waar ook zelf kaas gemaakt werd.

Al op haar 15^e kreeg zij verkering met Jaap van der Stoel. Die kwam uit een gezin van 10 kinderen. Ze zaten allemaal bij elkaar op school en Jaap was bevriend met haar broers. Ze verloofden zich toen zij 18 was. Jaap studeerde toen theologie in Kampen en Ger ging werken in het gezin van dominee Dijk in Leiderdorp. Daar kreeg zij van mevrouw Dijk lessen in Frans en Duits en maakte ze kennis met de werkzaamheden van een predikantsvrouw. Wat later heeft zij ook nog gewerkt in gezinnen in Haarlem en Heemstede. Zij verzorgde daar de kinderen en kreeg lessen in Frans en Engels.

Mijn ouders zijn 7 jaar verloofd geweest. In die tijd trouwde je pas als je afgestudeerd was en een baan en een huis had. In 1942 zijn ze getrouwd en werd papa bevestigd als predikant in de Gereformeerde Kerk van Overschild, een piepklein dorp in het noorden van Groningen. Ze mochten in 2002 vieren dat ze 60 jaar getrouwd waren. Toen papa overleed waren ze 64 jaar getrouwd.

Toen ze trouwden was het volop oorlog. Op zich al een moeilijke tijd. Ze raakten betrokken bij het verzet en moesten eind 1944 onderduiken in Voorburg. Honger hebben ze niet hoeven lijden, omdat ze dichtbij Leiderdorp zaten, waar op de boerderijen van hun families voor hen ook wel eten was. In diezelfde tijd

woedde er een kerkstrijd in de Gereformeerde Kerken, die tot een kerkscheuring leidde, waar Jaap ook bij betrokken was.

Na de oorlog is papa achtereenvolgens predikant geweest in de stad Groningen, in Batavia, Grootegast en Amsterdam. Na papa's vervroegd emeritaat gingen ze in Geldrop wonen. Daar woonden mama's jongste zus Truus en haar man Henk, waar ze een heel goed contact mee hadden en met wie ze ook samen mooie vakanties beleefden. Het was vrij ver van de meeste van hun kinderen, maar vlak bij zoon Siem en zijn vrouw Marjo, die in Best woonden. De jongste dochter Herma was toen 15 jaar en woonde nog bij hen. Uiteindelijk hebben ze in hun leven nog het langst in Geldrop gewoond, mijn moeder bijna 40 jaar.

Jaap en Ger kregen samen 10 kinderen, 18 kleinkinderen en 22 achterkleinkinderen. Hun dochter Gerrie is in 1959 op 8-jarige leeftijd overleden, hun dochter Herma in 2004. Zij werd 44 jaar. Hun kleinkind Ludo overleed kort na zijn geboorte en hun achterkleinkind Laura toen zij nog maar 2 was.

De eerste 5 jaar kwam er ieder jaar een kind. Mijn moeder reisde in haar eentje met 4 kinderen, waarvan de oudste 4 was en de jongste een baby naar Indonesië, een bootreis die destijds nog 4 weken duurde. Mijn vader moest vooruit reizen om een huis voor ons te zoeken.

In Indonesië was papa ook vaak op reis voor zijn werk. Het was de onrustige tijd van de politionele acties. Mama runde het gezin en de baboes.

Ook op andere momenten in haar leven, vooral als het niet goed ging met mijn vader heeft zij er vaak alleen voor gestaan.

Gelukkig had mijn moeder een positieve inslag. Ze bleef altijd zichzelf. Als ze in een nieuwe situatie terecht kwam accepteerde ze die gewoon en maakte er dan iets van. Ze zocht altijd de lichtpuntjes op. Ze heeft genoten van de natuur van Indonesië en van de mogelijkheden van de grote stad Amsterdam.

In dat grote gezin was mama de bindende factor. Naar buiten toe was dat papa, maar in het gezin was dat beslist onze moeder. Het was altijd de zoete inval bij ons thuis. Vriendjes en vriendinnetjes waren altijd welkom en mochten ook vaak mee blijven eten. "Waar er tien kunnen eten kunnen er ook twaalf eten" zei ze dan en schildte er gewoon een paar aardappels bij. Op zondag zaten wij soms met wel 15 man aan tafel.

Ze kon haar aandacht goed verdelen en zij zorgde ervoor dat haar schoonkinderen zich thuis voelden bij ons. Toen de kleinkinderen kwamen, haar

eigen jongste was toen pas 7, was ze een heel lieve en belangstellende oma, altijd bereid om op te passen. Ook toen ze achterkleinkinderen kreeg genoot ze daar volop van. Ze had er nog altijd wat speelgoed voor in huis.

Papa was iemand die veel aandacht nodig had en veel sprak, mama was meer het luisterende oor op de achtergrond. Toch school er achter die op het oog soms grote meegaandheid een heel sterke persoonlijkheid. Ze was nuchter en onverstoorbaar, maar kon boos worden als iets onrechtvaardig was. Ze was altijd met weinig tevreden.

In de drukte van dat grote gezin nam mama toch de tijd voor haar eigen dingen. Ze deed de zaken, die als domineesvrouw van haar verwacht werden, zoals het presidentschap van de vrouwenvereniging, met veel toewijding. Daarnaast naaide ze bijna al onze kleding en die van haarzelf. Deels omdat het financieel noodzakelijk was, maar ook omdat ze het graag deed. Ze las graag. In de jaren in Geldrop kreeg ze daar meer tijd voor. Bij hen thuis lagen altijd de nieuwste boeken. Ze werd lid van een boekenclub en ging weer op Engelse les. Tot het laatst toe had ze een abonnement op twee kranten, Trouw en het Nederlands Dagblad, want dat gaf tenminste goede kerkinformatie. “Ach, ik zou het Nederlands Dagblad wel op kunnen zeggen”, zei ze onlangs, “want ik vergeet toch meteen weer wat ik gelezen heb. Maar ik kan het niet over mijn hart krijgen, want papa heeft die krant nog helpen oprichten.”

In Geldrop kregen papa en mama veel tijd om te wandelen en te fietsen. Helaas raakte mama tijdens zo'n fietstocht ernstig gewond, omdat een brommer haar op een fietspad in het bos omver reed. Ze had een verbrijzelde knie en heeft maanden in een revalidatiecentrum doorgebracht. Door haar positieve instelling zat ze niet bij de pakken neer, maar keek naar wat ze nog wel kon. Aanvankelijk niet meer fietsen, maar de autoritjes en wandelingen nog wel. In die periode waren Siem en Marjo hen tot grote steun. Ze waren er altijd voor hen en dat is tot het laatst zo gebleven. Ze waren echt hun steun en toeverlaat, zowel bij vreugde als verdriet. Dat valt niet genoeg op waarde te schatten.

Na mama's ongeluk kwam Nellie Smits hen met het huishouden helpen. Dat is ze blijven doen, meer dan 30 jaar lang. Nellie was als een dochter voor haar en zo voelde dat voor Nellie ook. We konden bij de zorg voor mama in de laatste maanden ook altijd een beroep op háár doen.

De kerk heeft een grote rol gespeeld in mama's leven.

Mama heeft actief meegedaan aan het kerkelijk leven in deze gemeente. Ze was een trouwe kerkganger. Vanuit de kerk heeft An Wolthuis mijn moeder altijd trouw bezocht. Ze ging vaak met haar wandelen en ergens een cappuccino drinken. Zij hadden een hechte band met elkaar. Wij konden op An ook altijd een beroep doen op momenten dat mama niet alleen kon zijn.

Toen papa's fysieke en mentale gezondheid achteruit ging heeft mama hem op bewonderenswaardige wijze zo lang mogelijk thuis verzorgd, terwijl ze toen zelf ook al bijna 90 was. "Ach, ik hou wel van dat zorgen", zei ze dan en nam zonder ophef de leiding thuis over.

Na papa's overlijden, in 2006, heeft ze zich weer wonderwel aangepast aan het leven alleen. Ze zorgde ervoor, dat ze ieder dag de deur uit ging en stimuleerde mensen van de kerk, die op de Kastanjehof kwamen wonen om aan activiteiten mee te doen, zodat zij zich er thuis gingen voelen. Zelf heeft ze heel lang meegedaan met de gymnastiekclub. Het samen koffiedrinken erna was minstens zo belangrijk. Toen er eens een invalleidster kwam, die haar aanspoorde om een bepaalde oefening ook te doen, zei ze: "Ja hoor eens, ik ben geen 80 meer!"

Toen ze zelf heel slecht ter been werd ging Siem met haar mee om te proberen of ze in een elektrische rolstoel kon leren rijden. Ze keek het eerst van een ander af en reed er toen zelf perfect mee weg, terwijl ze nooit een rijbewijs gehaald heeft. "Weet je wat zo makkelijk is", zei ze, "als je die knop loslaat staat hij meteen stil".

Al sinds het met papa minder goed ging zorgde Siem ervoor, dat wij als kinderen meer regelmaat brachten in de bezoeken aan onze ouders. Er kwam een bezoekschema, zodat er wekelijks iemand bij hen was, vaak een heel weekend. Dat bleven we doen, ook toen papa overleden was. Daar genoot mama erg van en wijzelf ook. Door die bezoeken van ieder apart kregen we weer een heel andere band met elkaar. Dan liet ze soms iets meer van haar eigen gevoelens zien en daar sprak zij niet makkelijk over. We maakten leuke uitjes met haar en speelden vele potjes scrabble. Ze merkte een keer op: "Mensen zeggen wel eens : Heb je 10 kinderen? Hoe heb je dat toch gedaan? En kijk nu eens hoeveel plezier ik ervan heb".

De laatste jaren kreeg mama voor haar persoonlijke verzorging thuiszorg van het Ananz team Kastanjehof. Ze was daar heel blij mee en vond de

verzorgsters allemaal even lief. Op hun beurt vonden de verzorgsters haar een makkelijke, lieve en dankbare cliënt.

Het was mama's wens om thuis op de Kastanjehof te blijven wonen. Door de zorg van het Ananz-team, de goede en meer dan gebruikelijke zorg van haar huisarts, dokter Der Kinderen en de hulp van de bewoners en beheerder van de Kastanjehof is dat heel lang gelukt.

Afgelopen september gaf Siem aan, dat mama ondanks alle hulp en thuiszorg niet langer alleen kon zijn. Vanaf dat moment zijn we met 7 broers en zussen om beurten twee dagen en twee nachten permanent bij haar gebleven om voor haar te zorgen. Dat kon alleen maar, omdat mama zo oud was, dat bijna al haar kinderen al met pensioen waren. Ze liet ons aan alle kanten merken hoe fijn ze dat vond en knapte aanvankelijk weer wat op. Ze was er nog een middag bij op ons familieweekend in Wintelre. We hebben heel wat wandelingen met de rolstoel langs de Dommel gemaakt en we waren vaste gast op de Hoyse Hoeve in Someren en op de terrassen van Peijnenburg en de Kasteelhoeve in Geldrop. We hebben ontelbare potjes scrabble gespeeld.

Vanaf januari hebben we de zorg over moeten dragen aan Hospice De Berkenheuvel. De verhuizing daar naartoe was heel emotioneel voor mama en voor ons, maar ze bleef positief. Ze hoorde het pas en dag van tevoren en sprak toen: "Nou ja, dan hoef ik er ook niet zo lang tegenaan te kijken".

"Waar ik ben, ben ik thuis", zei ze na een paar weken, toen ze gewend was. En ze ging meestal beneden eten en niet op haar kamer, "want anders leren ze mij niet kennen."

We waren daar ook dagelijks bij haar, maar sliepen op de Kastanjehof.

In het hospice kreeg ze een zeer liefdevolle verzorging, maar, zoals ze het zelf uitdrukte, "het kaarsje was bijna opgebrand". Het ging toch nog onverwacht uit, op een moment dat wij niet bij haar waren, vorige week donderdagavond laat. Willy heeft nog met haar gewandeld in de rolstoel die dag en ze zijn nog samen wat gaan drinken. Gelukkig was er het laatste uur wel een lieve verpleegkundige bij haar die haar hand heeft vastgehouden.

Zo bleef ze ons verrassen. Ze was er klaar voor en hoopte, dat de lieve Heer haar maar gauw zou komen halen. Daar bad ze ook om. "Dat mag toch wel?", vroeg ze.

Vandaag nemen we voor altijd afscheid van haar, na dat lange en rijk gezegende leven. Wij voelen ons rijk gezegend met deze moeder, grootmoeder en overgrootmoeder. Ze mag nu thuis zijn bij de lieve Heer.